

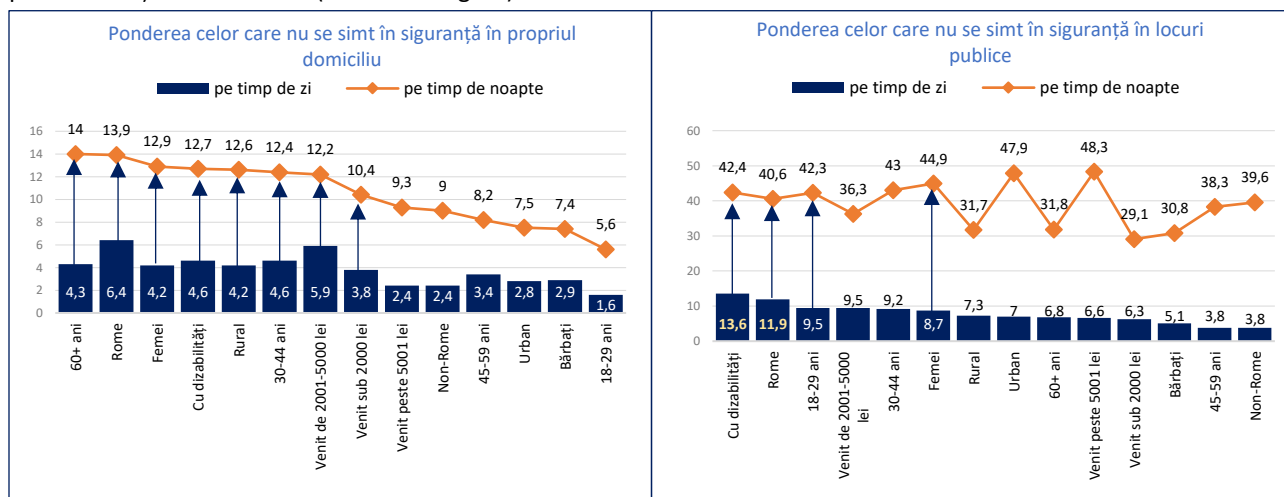
Programul de Ordine și Securitate Publică pentru anii 2022-2025

Comentarii și Propuneri din partea Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare

Obiectivul 1: Sporirea siguranței populației la domiciliu, în comunitate și în spațiile publice

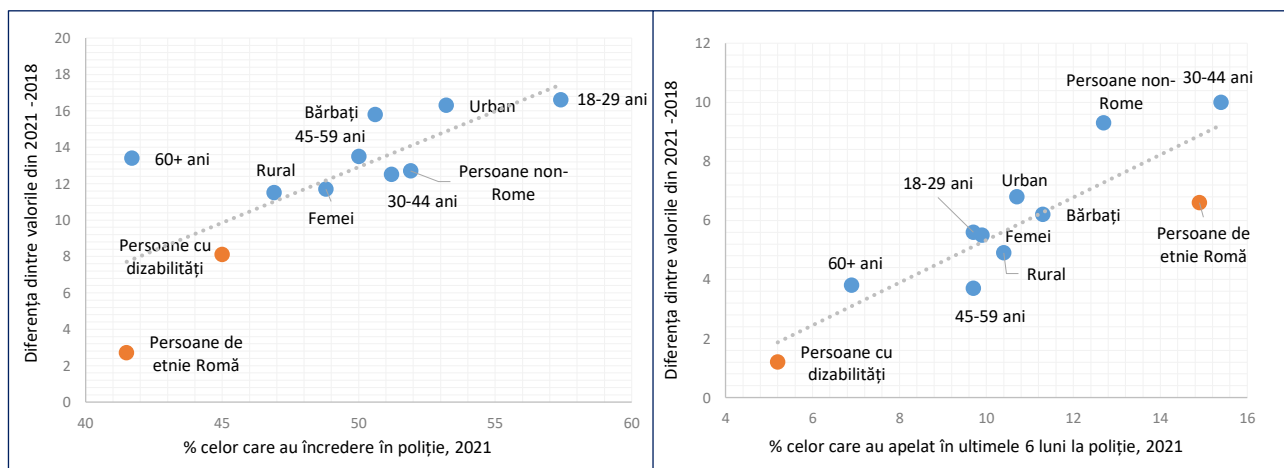
ASPECTE RELEVANTE DIN PERSPECTIVA EGALITĂȚII DE GEN ȘI A INCLUZIUNII:

Grupurile vulnerabile au un nivel mai mic perceput de siguranță. În cazul dat, nivelul de siguranță se referă la gradul perceput de securitate pe timp de zi și noapte atât la domiciliu, cât și în spațiile publice. Precum este reflectat în figurile următoare, persoanele din grupurile mai vulnerabile (în situația respectivă persoanele pensionare, cu dizabilități, cele de etnie Romă, femeii, din mediul rural, cu venituri mai mici) percep mult mai semnificativ sentimentul de nesiguranță. În primul caz, care analizează nivelul perceput de siguranță la domiciliu, se observă ușor că, în situația persoanelor mai vulnerabile sporește nivelul de nesiguranță pe timp de noapte – în unele cazuri această creștere este de două sau chiar trei ori mai mare. În cel de-al doilea caz, care relevă situația în spațiile publice, persoanele asociate cu grupurile mai vulnerabile tind să se simtă într-o proporție mai mare în nesiguranță chiar și pe timp de zi (persoanele cu dizabilități – 13,6%, persoanele de etnie Romă – 11,9%, comparativ cu 3,8% în rândul celor non-Rome). Pe timp de noapte această pondere crește semnificativ (a se vedea figura).

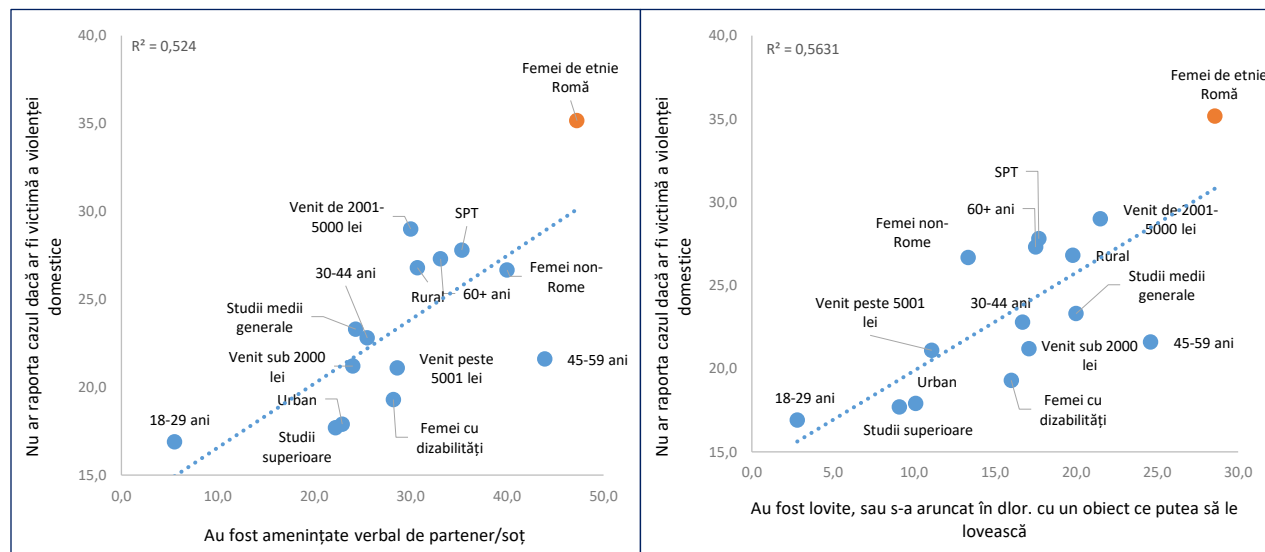
F1. Nivelul perceput de siguranță în comunitate și la domiciliu, %, Sursa: Sondaj național de opinie desfășurat la comanda CPD în 2021

Nivelul mic al încrederii în poliție în rândul persoanelor de etnie Romă persistă. Deși în majoritatea cazurilor se observă o corespundere între nivelul de adresabilitate și nivelul de încredere față de poliție, o excepție se observă în situația populației de etnie Romă. Dacă comparativ cu 2018, în 2021 s-a mărit rata celor care au apelat în ultimele 6 luni la serviciile poliției (cu 6,6pp), atunci această dinamică nu este văzută și în situația nivelului de încredere - creșterea doar cu 2,7pp (în medie, sporirea pentru celelalte categorii este de peste 13pp).

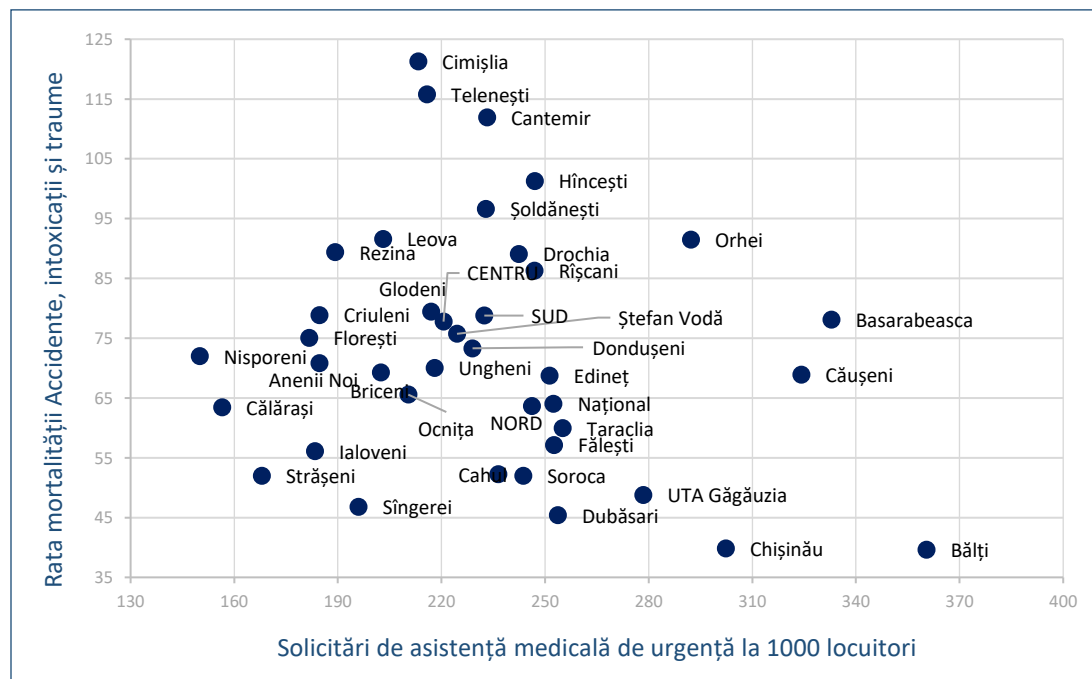
F2. Dinamica nivelului de încredere și adresabilitate la poliție, %, Sursa: Sondajele naționale de opinie desfășurate la comanda CPD în 2018 și 2021

Femeile expuse într-o proporție mai mare la violența domestică au o predispunere mai mică de a raporta cazul. Aceasta este confirmat de corelările efectuate în baza răspunsurilor femeilor cu referire la incidența violenței domestice și intenția apelării la organele de drept. În special atrage atenția situația femeilor de etnie Romă, care reprezintă categoria cea mai afectată de violență în familie și care are și cea mai înaltă reticență de raportare.

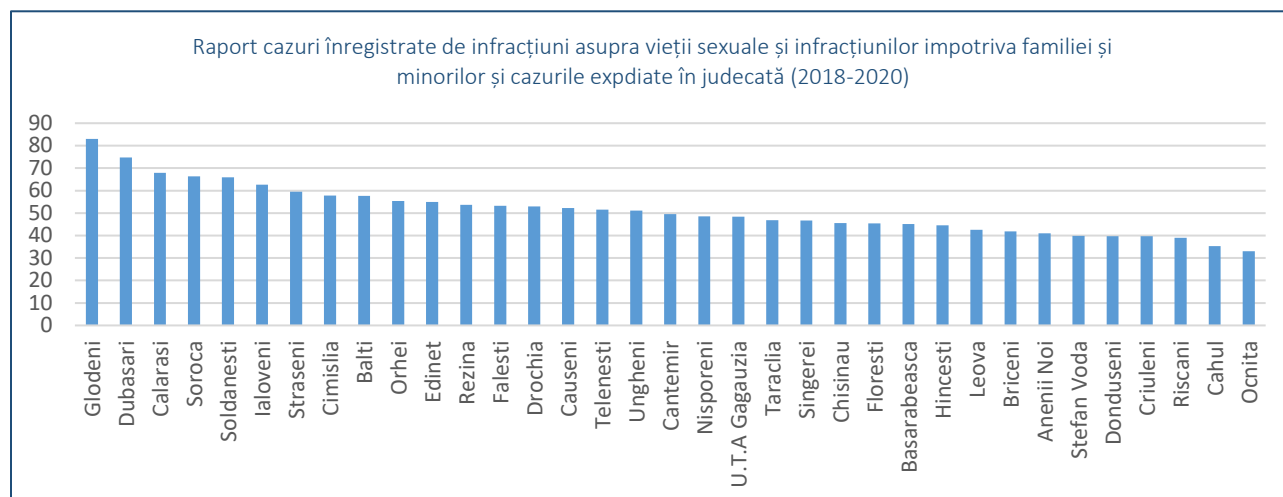
F3. Profilul femeilor în funcție de predispunerea de raportare a cazurilor de violență domestică și incidența violenței, %
Sursa: Sondaj național de opinie desfășurat la comanda CPD în 2021

Adresabilitatea la servicii se intervenție variază foarte mult în dependență de regiunea, astfel măsurarea timpului de intervenție nu va capta întreaga dimensiunea a nivelului de intervenție și reacționare. Adresabilitatea a măsurăm prin indicatori proxy (solicitări la asistența medicală de urgență), figura de mai jos relevă inegalitățile semnificative în ceea ce privește raioanele țării. Am putea presupune că o situație similară există în raport cu solicitarea serviciilor polițienești.

F4. Accesibilitatea geografică a serviciului medical de urgență, %
Sursa: Biroul Național de Statistică

Eficiența serviciului polițienesc variază semnificativ în raioanele țării. Figura de mai jos, ilustrează acest fapt prin a raporta cazurile din ultimii trei ani pentru infracțiunile asupra vieții sexuale și a celor împotriva familiei și minorilor și cele expediate în judecată. Nu este clar ce influențează aceste discrepanțe semnificative, dar cu siguranță, acești indicatori trebuie să stea la baza selecției zonelor în care activitatea polițienească comunitară va avea prioritate atât din perspectiva de resurse financiare cât și umane.

F5. Performanța poliției în dependență de raion 2018-2020

Sursa: date.gov.md

RECOMANDĂRI:

1. Indicatorii de Impact: Deoarece există diferențe relevante dintre nivelul de percepție a siguranței personale dintre femei și bărbați inclusiv alte grupuri țintele de impact legate de nivelul percepției de securitate trebuie să reflecte aceste diferențe, iar prin acest document de politică publică MAI trebuie să-și asume reducerea inegalităților. Indicatorul cu privire la nivelul de încredere în Poliție poate fi complementat cu nivelul de adresabilitate/raportare a infracțiunilor în special pentru grupurile vulnerabile (vârstnici, femeile de etnie Romă, femeile din mediul rural).

2. Obiectivele Specifice: Obiectivul 1.1 nu este formulat într-un mod clar iar indicatorul nu pare să releve esența rezultatului anticipat; Indicatorul propus pentru Obiectivul 1.3 nu reflectă direct esența rezultatului specificat. Pentru Obiectivul 1.1 am propune indicatorul legat de performanța de investigare a cazurilor în special pentru infracțiunile care afectează direct grupurile vulnerabile (vezi figura 5). Pentru obiectivele specifice am recomanda introducerea țintelor intermediare. Indicatorul pentru obiectivul 1.2. trebuie să specifice tipul de decizie în caz contrar acesta va deveni mai puțin relevant și mai ușor de manipulat. Pentru obiectivul 1.4 indicatorul cu referință la timp trebuie completat cu indicatorul legat de adresabilitate generală la poliție în raport cu incidența infracționalității.

3. Planul de Acțiuni: Acțiunile: 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 1.1.10, 1.1.12, 1.1.13, 1.1.15, 1.1.16, 1.1.20, 1.2.26, 1.2.32, 1.3.33, 1.3.37, 1.3.38, 1.5.58, au o relevanță din perspectiva egalității de gen și urmează ca acolo unde este posibil, în special la nivelul indicatorilor această dimensiune să fie verbalizată într-un mod mai expres. CPD poate oferi recomandări specifice pentru fiecare activitate dacă va fi cazul. În special activitățile din perspectiva egalității de gen trebuie să vizeze: colectarea datelor dezagregate și relevante perspectivei egalității de gen, luarea deciziilor relevante prin a considera impactul asupra egalității de gen, implementarea procedurilor de avansare în carieră care sunt sensibile perspectivei egalității de gen, prevenirea și combaterea hărțuirii sexuale în rândul poliției, implementarea conceptului de poliție comunitară care este centrată pe principiul drepturilor omului și a egalității de gen.

Obiectivul 2: Alinierea serviciilor de ordine și securitate publică la abordarea bazată pe drepturile omului

ASPECTE RELEVANTE DIN PERSPECTIVA EGALITĂȚII DE GEN ȘI A INCLUZIUNII:

Adresabilitatea la poliție în cazul încălcării drepturilor omului este în creștere. Această tendință ilustrată în figura de mai jos indică asupra necesității de pregătire temeinică a polițiștilor și a poliției ca și instituție. În asemenea cazuri, poliția va trebuie să-și asume și rolul de mediator și facilitator pentru a ghida cetățenii către remediu și instituția cea mai potrivită din perspectiva mandatului să soluționeze adecvat preocupările cetățenilor.

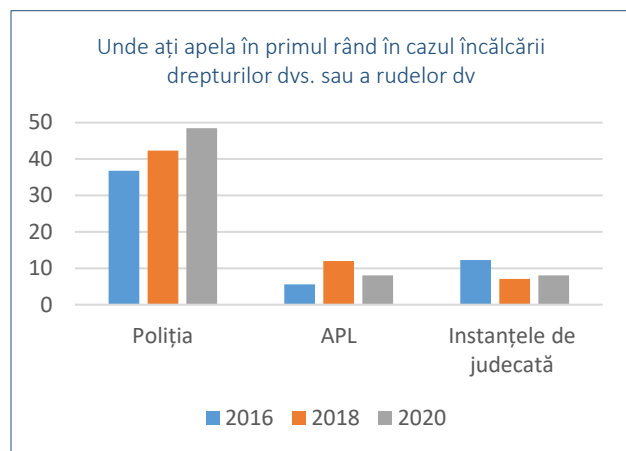
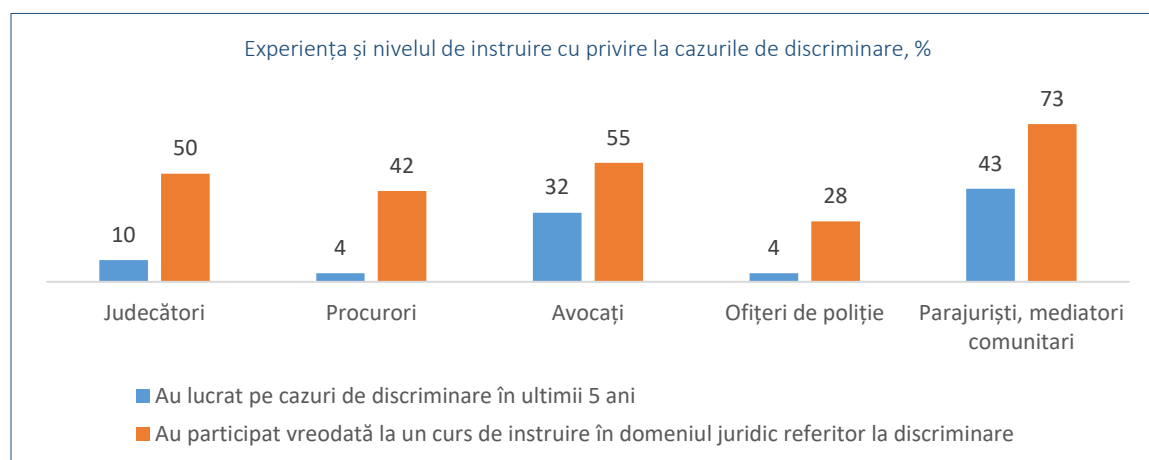

Figura 6: Nivelul de adresabilitate ipotetică în cazul încălcării drepturilor omului 2016-2020

Sursa: *Oficiul Avocatului Poporului*

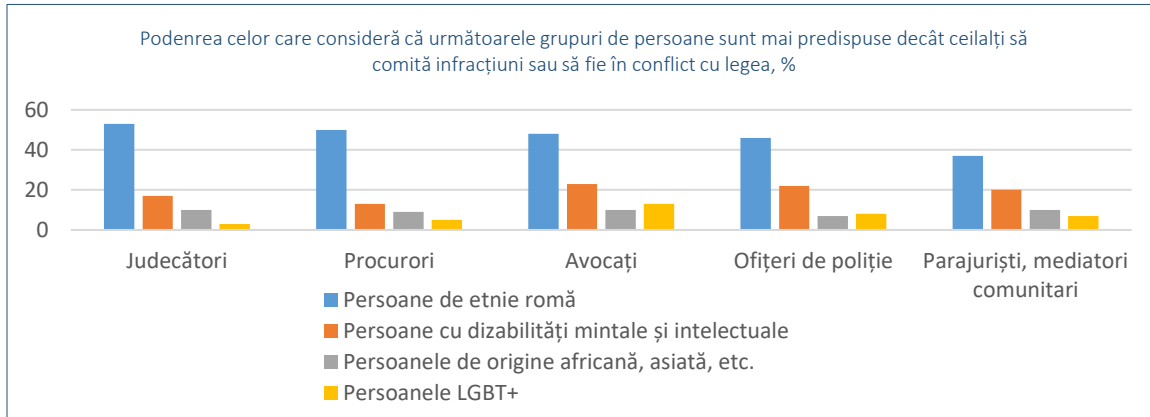
Totuși, se pare că Polițiștii au o pregătire insuficientă în domeniul drepturilor omului. Datele disponibile indică un nivel insuficient de pregătire inclusiv comparativ cu alte categorii de justițiabili (vezi figura de mai jos). Dat fiind așteptările relevante mai sus, și pregătirea insuficientă, există riscul ca solicitările cetățenilor să nu fie abordate în spiritul unui serviciu polițienesc care este centrat pe drepturile omului și pe nevoile cetățenilor. Aceeași analiză a identificat că doar 51% din ofițerii de poliție cunosc despre activitatea Consiliului de Egalitate și doar 28% din ofițeri se documentează pe cazurile de discriminare a Consiliului.

F7: Experiența și nivelul de pregătire cu privire la cazurile de discriminare, %

Sursa: *Studiul național cu referire la percepția populației generale și opinia specialiștilor cu privire la pregătirea actorilor din sectorul justiției pentru a face față cazurilor de discriminare*

O altă preocupare se referă la nivelul de prejudecată. Analize disponibile constată un nivel destul de înalt de prejudecată în rândul polițiștilor. Acesta indică un nivel destul de periculos de prejudecată față de persoanele de etnie romă. Aproximativ jumătate dintre judecătorii (53%), procurorii (50%) și avocații (48%), dar și 46% dintre ofițerii de poliție susțin că persoanele de etnie romă sunt mai predispuse decât ceilalți să fie în conflict cu legea, în jur de 37% dintre para-juriști, mediatori comunitari au afirmat același lucru.

F8: Nivelul de prejudecată în rândul justițiabililor

Sursa: Studiul național cu referire la percepția populației generale și opinia specialiștilor cu privire la pregătirea actorilor din sectorul justiției pentru a face față cazurilor de discriminare

RECOMANDĂRI:

1. Indicatorii de Impact: Indicatorul propus, deși util, este insuficient pentru a măsura deplinătatea și esența schimbării propuse de către obiectivul 2. Recomandăm introducerea indicatorului care ar măsura gradul de calitate de interacțiune a Poliției cu cetățenii în baza unui sondaj național reprezentativ cu cei care au interacționat cu organele de poliție în ultimele 3-6 luni. Datele și țintele legate de acest indicator să fie desegregate cel puțin după criteriul egalității de gen.

2. Obiectivele specifice: Indicatorul propus pentru obiectivul specific II.1 nu reflectă adecvat esența schimbării dorite. Un indicator mai reușit ar viza nivelul de conformitate a intervențiilor poliției pe un număr reprezentativ de cazuri, cazuri de interacțiune cu grupuri marginalizate precum ar fi persoanele de etnie romă, persoanele LGBT.

3. Planul de acțiuni: Considerăm că activitățile 2.1.60, 2.11.61, trebuie tratate într-un sens mai larg dincolo de măsurile de privare și ne privare de libertate. Acestea trebuie să abordeze modul în care poliția interacționează cu persoane individuale și cu grupuri specifice similară activității 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5.